

МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ
Дніпровський інститут

Затверджую:

Директор Дніпровського інституту

ПрАТ «ВНЗ «МАУП»

 Анатолій КРИВОНОС

“ 20 ” 06 20 22 р.

Схвалено на засіданні

кафедри ПРАВА

Протокол № 11

Зав. кафедри Людмила СОБКО

“ 20 ” 06 20 22 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія та культура України

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський) рівень

Ступінь вищої освіти: бакалавр

Галузь знань: 08 «Право»

Спеціальність: 081 «Право»

(шифр і назва освітньої програми)

Розробник (-и) си­ла­бу­су навчальної дисципліни:

Василенко Віталій Олександрович, професор кафедри, доктор історичних наук.

Викладач:

Василенко Віталій Олександрович, професор кафедри, доктор історичних наук.

Си­ла­бу­с розглянуто і затверджено на засіданні кафедри права

Протокол від 02 вересня 2022р № 2

Завідувач кафедри *Собко Л.В.* _____
(підпис)

Керівник (гарант) освітньої програми

Церковна Антоніна Олексіївна – гарант програми, кандидат юридичних наук,
завідувачка кафедри права Дніпровського інституту

(підпис)

Си­ла­бу­с перевірено

. . 20 р.

Декан _____
(підпис)

Наталія КУЛІНЕНКО

Пролонговано:

на 20 /20 н.р.	(), (підпис)	(ПБ)	« »	20	р., протокол №
на 20 /20 н.р.	(), (підпис)	(ПБ)	« »	20	р., протокол №
на 20 /20 н.р.	(), (підпис)	(ПБ)	« »	20	р., протокол №

Загальна інформація про навчальну дисципліну:

назва «Історія та культура України»,

форма навчання денна

семестр 1;

кредитів 4 (120 год.),

лекцій - 26 год., семінарських 26 год., самостійна робота - 68 год.

Короткий опис навчальної дисципліни:

Мета: формування системи знань про закономірності культурного процесу в Україні, культури як специфічного та унікального феномена людства, розгляд основних періодів розвитку української культури в єдності та суперечності різноманітних процесів і тенденцій. Аналіз проблеми етногенезу та культурогенезу українського народу, історичної специфіки української національної культурної традиції, що постає невід'ємною умовою формування ціннісних орієнтирів та гуманізації сучасного українського соціокультурного простору.

Завдання:

- сформувати у студентів уявлення про хід культурної еволюції українського народу, закономірності розвитку, їх залежність від форм державного устрою, структури суспільства й економічних відносин, а також фундаментальні основи і сучасні пошуки української культурологічної науки;
- з'ясувати самотутній характер української культури, її взаємозв'язок з європейськими культурними процесами;
- допомогти зрозуміти, яким чином культурний розвиток впливає на формування світогляду та світосприйняття особистості і, зокрема, як особистість відображає свій духовний стан за допомогою творчості;
- з'ясувати культурну зумовленість сучасної ситуації, сформувати здатність урахувувати культурну специфіку при вирішенні виробничих, економічних та соціальних проблем;
- опанувати основні поняття та категорії культури на рівні відтворення і тлумачення для практичного застосування та втілення в процесі майбутньої професійної діяльності;
- ознайомити студентів з основами сучасних підходів до історії національної культури, особливостями історичного розвитку української культури, виявити її зв'язок з соціальними, політичними, цивілізаційними, побутовими, мистецькими явищами і процесами;
- навчити студентів вільно оперувати сучасними концептами історичної культурології та широким фактологічним матеріалом;
- усвідомити сутність культурних явищ та процесів;
- усвідомити національну своєрідність українського етносу, сформувати почуття національної гідності й честі;
- сприяти досягненню студентами програмних компетентностей та очікуваних результатів навчання за дисципліною «Історія культури України»;
- сприяти пізнанню вищих загальнолюдських цінностей і, відповідно до цього, особистісне самовизначення й вільний моральний вибір.

Відповідно до ОП **програмні результати** навчання після засвоєння дисципліни такі:

- з'ясовувати роль, вплив та значення історичного, соціально-політичного, мовно-культурного контексту на формування основних богословських доктрин і практик (ПРН13);
- установлювати взаємозв'язки між конкретними богословськими традиціями і сучасною культурою (ПРН14);
- уміння надавати експертну оцінку релігійним процесам в Україні та світі (ПРН19);
- здатність сприяти релігійній безпеці України та її позитивному іміджу в контексті світових комунікацій (ПРН27);
- розвинути знання і навички, щоб навчатися на освітньому рівні «магістр» (ПРН33).

Знати:

- цивілізаційні витоки і детермінанти української культури;
- сутність дисципліни, її структуру;
- основні етапи розвитку української культури, основні світоглядні засади, базові цінності, форми розвитку, найбільш вагомі художньо-мистецькі, інтелектуальні та суспільні здобутки, які є визначальними для сучасного етапу розвитку української культури;
- сучасні тенденції розвитку знань про українську культуру;
- світоглядні особливості української культури та їхній зв'язок із національним характером;
- найбільш відомих діячів української культури та їхній творчий доробок;
- основні школи українського мистецтва, науки та літератури.

Вміти:

- аналізувати різноманітні явища української культури;
- порівнювати розвиток української культури з розвитком культур інших народів світу, зокрема культур народів Західної Європи;
- усвідомлювати основні проблеми феномену культурної глобалізації, вміння виконувати професійні обов'язки в умовах глобалізованого світу;
- орієнтуватися в основних напрямках сучасної української культури, давати їм об'єктивну та науково обгрунтовану характеристику;
- оцінювати значення культурних досягнень українського народу та внесок у них видатних діячів культури України;
- володіти основними елементами культурного етикету та виявляти свою всебічну обізнаність у питаннях української культури;
- використовувати набуті знання, вміння та навички в обраній за фахом практичній роботі;
- враховувати сучасні проблеми розвитку української культури в умовах європейської інтеграції та глобалізації під час виконання професійних обов'язків;
- орієнтуватися у сучасному багатоманітті культур;
- застосувати знання з історії української культури для визначення лінії особистої поведінки як душпастиря в умовах розмаїття культур та самоідентифікації як громадянина Української держави.

Перелік мінімуму знань, умінь, навичок, необхідних для подальшої практичної діяльності, що повинні отримати студенти в результаті вивчення дисципліни «Історія культури України»:

Структура початкової дисципліни (теми занять)

Г	Ж	Назва теми	к-	п	Теми СРС
		Змістовий модуль I. Українська культура від найдавніших часів до кінця XVIII ст.			
1		Лекція 1: Вступ до дисципліни. Філософсько-теоретичні основи історії української культури 1. Предмет і завдання дисципліни «Історія культури України». Становлення історії культури України як науки. 2. Українська національна культура як цілісна система. Періодизація культури України. 3. Джерела та методи дослідження історії культури України. 4. Характерні особливості культури	2		Поняття «етнічна культура» та «національна культура». Місце культури України в контексті світових культур (<i>теоретична письмова робота, 0,5 ум.ор.арк.</i>). Особливості етногенезу українського народу (<i>презентація-постер з аналітичною усною доповіддю до 7 хв.</i>). Роль природного чинника у формуванні менталітету автохтонного

	України.		населення (зошит-цитатник, не менше 10 джерельних праць). Культурно-історична своєрідність регіонів України (презентація, до 15 слайдів).
	Лабораторне/Практичне/Семінарське заняття Феномен поняття культура. Українська культура як цілісна система	2	
2	Лекція 2: Історичні умови виникнення та формування української культури. Дохристиянські вірування (1,5 тис. рр. до н. е. - IX ст.) 1. Періодизація історико-культурного процесу в Україні. 2. Культурогенез українського народу. Витоки української культури. 3. Матеріальна та духовна культура стародавнього населення України (палеоліт, мезоліт, неоліт, енеоліт). Феномен Трипільської культури. 4. Культура мідно-бронзової та залізної доби (кімерійці, скіфи, сармати, антична епоха Причорномор'я). 5. Релігійні вірування та міфологія давніх слов'ян.	2	Поняття «етнос», «народ», нація. Національна культура та її специфічні риси (теоретичні доповіді, до 4 хв кожна) Етапи етногенезу та націєтворення українців (аналітична таблиця, до 12 епюр.). Загальна характеристика складників формування української культури (реферативні повідомлення, до 15 епюр, кожне). Структура міфологічного простору давніх слов'ян (теоретична письмова робота, до 12 епюрі). Поняття фольклору та народної культури (есе, до 5 сторі). Опрацювати статтю будь-кого із запропонованих у списку до теми авторів та напишіть на неї резюме
	Лабораторне/Практичне/Семінарське заняття Культура енеолітичного населення України	2	
3	Лекція 3: Культура Київської Русі та Галицько-Волинського князівства (X-XIII ст.) 1. Вплив християнства на духовну культуру Київської Русі. Феномен двовір'я. 2. Матеріальна та духовна культура Київської Русі (книжна культура, архітектура та образотворче мистецтво тощо). 3. Філософська та соціально-політична думка Київської Русі: загальна характеристика. 4. Особливості та характеристика культури Галицько-Волинської Русі.	2	Східнослов'янське літописання (теоретична письмова робота, до 12 стор.). Витоки та етапи становлення української мови. Перші словники та граматики української мови (компаративний аналіз і доповідь). Загадки бібліотеки Ярослава Мудрого (дискусія). Києво-Печерський патерик - унікальна пам'ятка писемної літератури (аналітичні теоретичні доповіді, до 3 хв кожна). «Пересопницьке Євангеліє» - видатна

			пам'ятка українського письменства (мультимедійна презентація до 20 слайдів). Місце давньоруської культурної спадщини у скарбниці світової культури (дебати на 30 хв). Культурні зв'язки Галицько-Волинського князівства з іншими центрами Стародавньої Русі (тестування на 30 питань).
	Лабораторне/Практичне/Семинарське заняття Культура середньовічних кочівників)	2	
4	Лекція 4: Ренесанс та українське бароко як явище в українській культурі (XIV-XVIII ст.) 1. Поширення гуманістичних ідей у духовній культурі України доби Ренесансу. 2. Розвиток освіти та наукових знань в Україні: книгодрукування та культурно-просвітницька діяльність братських шкіл. Діяльність Києво-Могилянської академії. 3. Архітектура і образотворче мистецтво доби Ренесансу. «Золотий вік» львівського архітектурного Ренесансу. 4. Музична культура і театральне мистецтво епохи Ренесансу та українського бароко. 5. Феномен козацького бароко в	2	Ліквідація Київського удільного князівства за Яном Длугошом (есе до 3 стор.). Заняття-конференція «Битва під Синіми Водами» Зробити аналітичний огляд навчальної літератури на одну із запропонованих тем (до 4 ст.)\n1. Роль литовської доби в історії України\n2. Юрій Дрогобич і його внесок у європейську та українську культуру.\n3. Франциск Скорина та його послідовники.\n4. Швайпольт Фіоль і його внесок розвитку українського книгодрукування.
	архітектурі та образотворчому мистецтві. 6. Особливості літературної діяльності в українській культурі: козацькі літописи, полемічна література тощо.		5. Біблія та її місце в історії української літератури. 6. «Пересопницьке Євангеліє» - видатна пам'ятка українського письменства. 7. Українці в європейських університетах (XV - XVIII ст.).
	Лабораторне/Практичне/Семинарське заняття Козацька епоха і формування культури українського бароко	2	
	Змістовий модуль II. Культура України в XIX - початку XXI ст.		
5	Лекція 5: України кінця XVIII - початку XX ст. 1. Розвиток освіти на території України від Просвітництва до кінця XIX ст. 2. Розвиток науки на території України протягом XIX ст. 3. Архітектура і містобудівна культура XIX ст.	2	Особливості розвитку української культури в умовах російсько-австрійської експансії. Формування української національної свідомості (теоретична письмова робота, до 12 стор.). Український романтизм як чинник

	4. Розвиток образотворчого мистецтва на території України у XIX ст. 5. Графіка та скульптура на території України протягом XIX ст. 6. Українська театральна та музична культура XIX ст. 7. Українська літературна творчість протягом XIX ст.	національного відродження (аналітичні доповіді, до 3 хв кожна). Постромантизм і тенденції бідермасру в живописі першої половини XIX ст. (есе, до 4 стор.) Українські самородки художники-кріпаки (теоретична письмова робота, 0,5 ум.ор.арк.) Художні напрямки в малярстві кінця XIX - початку XX ст. (сецесія, кубофутуризм, футуризм) (презентація, до 15 слайдів) Нові напрямки в українському малярстві другої половини XIX ст. - імпресіонізм, неоімпресіонізм, фонізм, модерн, кубізм, супрематизм (аналітична таблиця, до 12 стор). Культове будівництво на теренах Галичини у другій половині XIX ст. (теоретичні доповіді, до 4 хв кожна) Зробити аналітичний огляд навчальної літератури на одну із запропонованих тем (до 5 ст.): 1. Ідеї національного визволення державності України у діяльності Кирило-Мефодіївського братства. 2. Вони залишили нам шедеври

		архітектури. За вибором студента про трьох майстрів: І. Григорович-Барський, С. Ковнір, В. Ніколаєв, В. Городецький, П. Альошин, И. Шедель, Б. Растреллі, В. і О. Беретті та інші. 3. Представники німецько-австрійського бідермаєру на території України. 4. Антон Лосенко - засновник російської школи історичного живопису 5. Т.Г. Шевченко - видатний український майстер рисунку 6. Іван Мартос та його внесок у розвиток монументальної скульптури 8. Василь Нагірний - видатний український архітектор культових споруд другої половини ХІХ ст. 9. М. Кропивницький та його внесок у вітчизняну культуру. 10. Театр корифеїв. 11. М. Лисенко - видатний композитор України 12. Педагогічна думка в Україні в другій половині ХІХ ст.	
	Лабораторне/Практичне/Семінарське заняття Народна духовна нормативна культура населення України першої половини ХІХ ст.	2	
6	Лекція 6: Особливості української культури ХХ ст. 1. Українська культура на зламі епох (кінець ХІХ ст. - початок ХХ ст.) 2. Відродження української культури в період національно-демократичної революції (1917-1918 рр.). 3. Основні етапи розвитку культури України у 20-ті рр. ХХ ст. (6 год.). 4. Українська культура у 30-ті рр. ХХ ст. 5. Розвиток культури в УРСР у повоєнний час (1945-1960). 6. Культура України в умовах кризи радянської системи.	3	Головні тенденції та періодизація розвитку української культури ХХ ст. <i>{теоретична письмова робота, 0,5 ум.др.арк.}</i> Культура і духовне життя в Україні у 17 - 20-х рр. ХХ ст. <i>(презентація-постер з аналітичною усною доповіддю до 7 хв)</i> «Розстріляне Відродження» 30-х років ХХ ст. та його трагічні наслідки для української культури <i>(презентація, до 15 слайдів).</i> Культурна ситуація на західноукраїнських землях <i>(теоретичні доповіді, до 4 хв кожна).</i> Політична та культурно-просвітницька діяльність шістдесятників <i>(аналітична таблиця, до 12 стор.).</i>

		Творчість діячів української культури в еміграції (<i>реферативні повідомлення, до 15 епюр, кожне</i>). Модерн як проект національного культуротворення (<i>есе, до 5 стор</i>). Українське мистецтво ХХ століття як частина світової художньої культури (<i>теоретична письмова робота, до 12 епюр.</i>). Феномен «шестидесятників» в українській культурі ХХ століття (<i>тестування на 30 питань</i>)	
	Лабораторне/Практичне/Семінарське заняття Феномен «Розстріляного Відродження» в українській культурі ХХ століття.	3	
7	Лекція 7: Провідні тенденції розвитку української культури в умовах незалежності 1. Культура в часи перебудови та становлення незалежності Україні. 2. Культуротворчі процеси в Україні в умовах незалежності. 3. Провідні тенденції розвитку сучасної української культури.	2	Період «перебудови» в Україні як передумова національного відродження української культури (<i>дебати на 30 хв</i>). Досягнення і проблеми розвитку культури суверенної України (<i>теоретична письмова робота, до 12 епюр</i>). Особливості та характерні риси українського соціокультурного простору наших днів (<i>аналітичні теоретичні доповіді, до 3 хв кожна</i>). Сучасні культурологічні проблеми європейської інтеграції України (<i>теоретична письмова робота, до 12 епюр.</i>). <i>Заняття-конференція «Проблеми та перспективи європейської інтеграції України».</i>
	Лабораторне/Практичне/Семінарське заняття Внесок представників української діаспори в світову скарбницю культури у другій половині ХХ ст.	2	

Рекомендована література:

Основна

1. Абрамович С.Д. Світова та українська культура: [навч. посіб.] / С.Д. Абрамович, М.Ю. Чікарькова. - Львів: Світ, 2004. - 343 с.
2. Висоцький О.Ю. Історія та культура України: Навчальний посібник / О.Ю. Бойко. - Дніпропетровськ, 2009. - 130 с.
3. Волков С.М. Мистецька освіта в культурі України 90-х рр.. ХХ ст. Навчальний посібник / С.М. Волков. - К.: [б.в.], 2006. - 208 с.

4. Гонтова Лариса Валерівна. Українське мистецтво 2 пол. ХХ ст. / Лариса Гонтова. - К.: Ред. загальнопед. газет, 2005. - 112 с.
5. Горбачов Д. Шедеври українського живопису / Д. Горбачов. - К.: Мистецтво, 2008. - 608 с.
6. Енциклопедія українознавства: Словникова частина / Ред. В. Кубійович - Львів: Наукове товариство ім. Т. Шевченка у Львові. - 1993. - Т. 1. - 400 с.; Т. 2. - С. 405- 800; 1994. - Т. 3. - С. 805-1200; Т. 4. - С. 1200-1600; 1996. - Т. 5. - С. 1600-2000; Т. 6. - С. 2000-2400; 1998. - Т. 7. - С. 2400-2800; 2000. - Т. 8. - С. 2800-3200; Т. 9. - С. 3200-3600; Т. 10. -С. 3600-4016; 2003. -Т. 11.-398 с.
7. Європейська та українська культура в нарисах / За ред. І.З. Цехмістро - К.: Центр навчальної літератури, 2003. - 320 с.
8. Задорожний В. Курс історії української культури (ІХ - початок ХХІ ст.): [навч. посіб.] / В. Задорожний, Ю. Кундрат. - Ужгород: Гражда, 2009. - 432 с.
9. Зубавіна І. Кінематограф незалежної України: тенденції, фільми, постаті / Ірина Зубавіна. - К.: ФЕНІКС, 2007. - 296 с.
10. Історія народної культури українців: навч. посіб. / Михайло Глушко. - Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2014. - 416 с.
11. Історія світової та української культури: Підруч. для вищ. закл. освіти / Греченко В. А., Чорний І. В., Кушнерук В. А., Режко В. А. - К.: Літера ЛТД, 2010. - 480 с.
12. Історія та культура України: європейський контекст: навч. посіб. / П. В. Вербицька, І. Я. Хома. - Львів: Вид-во Львів, політехніки, 2015. - 301 с.
13. Історія української та зарубіжної культури / За ред. С.М. Клапчука, В.Ф. Остафійчука. - К.: Знання-Пресс, 2004 - 351с.
14. Історія та культура України у 5 т. Т.1. Історія культури давнього населення України / Асеев Ю.С., Баран В.Д., Баранов І. А. - К.: Наукова думка, 2001. - 1134 с.
15. Історія та культура України у 5 т. Т.2. Українська культура ХІІІ - першої половини ХVІІІ століть / Александрович В.С., Балущок В.Г., Боянівська М.Б. - К.: Наукова думка, 2001. - 846 с.
16. Історія та культура України у 5 т. Т.3. Українська культура другої половини ХVІІ - ХVІІІ століть / Александрович В.С., Борисенко В.Й., Виврот Т.М. - К.:Наукова думка, 2003. - 1246 с.
17. Історія та культура України у 5 т. Т. 4. Українська культура першої половини ХІХ століття. Кн. 1 / М. П. Бондар [та ін.]; редкол.: Г. А. Скрипник (голов, ред.) [та ін.]. - 2005. - 1007 с.; Т. 4. Українська культура другої половини ХІХ століття. Кн. 2 / М. П. Бондар [та ін.]; редкол.: Г. А. Скрипник (голов, ред.) [та ін.]. - 2005. - 1295 с.
18. Історія та культура України у 5 т. Т. 5. Українська культура ХХ - початку ХХІ століть. Кн. 1 / Б. М. Ажнюк [та ін.]; редкол.: М. Г. Жулинський (голов, ред.) [та ін.]. - 2011. - 862 с.; Т. 5. Українська культура ХХ - початку ХХІ століть. Кн. 2 / [В. П. Агеєва та ін.]; редкол.: М. Г. Жулинський (голов, ред.) [та ін.]. -2011. - 1031 с.; Т. 5. Українська культура ХХ - початку ХХІ століть. Кн. 3 : Культура та розвиток науки і технологій в Україні / І. Є. Александрова [та ін.]; редкол.: Жулинський М. Г. (голов, ред.) [та ін.]. - 2012. - 949 с.; Т. 5. Українська культура ХХ - початку ХХІ століть. Кн. 4 : Проблеми функціонування, збереження і розвитку культури в Україні / Л. Ф. Артюх [та ін.] ; редкол.: Жулинський М. Г. (голов, ред.) [та ін.]. - 2013. - 942 с.
19. Кордон М.В. Українська та зарубіжна культура: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / М. В. Кордон. - 3-тє вид. - К.: Центр учб. літ., 2010. - 575 с.
20. Культура і побут населення України: Навч. посіб./ За ред. В.Г.Наулко, Л.Ф. Артюх. - К.: Либідь, 1993.-288 с.
21. Культурологія: теорія та історія культури: [навч. посіб.] - [вид. 3-тє, перероб. та доп. / за ред. І.І. Тюрменко]. -К.: Центр учбової літератури, 2010,- 370 с.
22. Мала енциклопедія українського народознавства / НАН України, Ін-т народознавства; за ред. проф. Степана Павлюка. - Львів: Ін-т народознавства НАЛУ, 2007. - 846 с.
23. Міщенко М. М. Сучасна культура України (друга половина ХХ - початок ХХІ ст.): навч.-метод. посіб. з курсу «Історія та культура України» / М. М. Міщенко. - Харків: НТУ «ХНІ», 2014. - 156 с.
24. Нарис історії культури України / М. В. Попович. - 2-ге вид., допов. - К.: АртЕк, 2017.-

730 с.

25. Огієнко І. Українська культура: коротка історія культурного життя українського народу/І. Огієнко. -К.: Довіра, 1992. - 141 с.
26. Основи художньої культури: Теорія та історія української художньої культури: Навч. посіб. Ч. 2 / Л. В. Анучина, В. Г. Грицаненко, Н. О. Карпова та ін./ За ред. В.О.Лозового, Л.В.Анучиної. - Харків: Основа, 1999. - 442 с.
27. Попович М. Культура: ил. енцикл. України / Мирослав Попович. - К.: Балтія- Друк, 2015. - 184 с.
28. Словник символів культури України: Навч. посіб./ За ред. В.П.Коцура; О.І.Потапенко, М.К.Дмитренка. - К.: Міленіум, 2002. - 260 с.
29. Теорія та історія світової і вітчизняної культури: Курс лекцій: Навч. посіб. / А. К. Бичко, П. І. Гнатенко, А. М. Феоктистов та ін. - К.: Либідь, 1992. - 390 с.
30. Українська культура в європейському контексті / Ю. П. Богуцький, В. П. Андрущенко, Ж. О. Безвершук, Л. М. Новохатько; [за ред. Ю. П. Богуцького]. - К.: Знання, 2007. - 679 с.
31. Українська культура: Історія і сучасність: Навч. посіб. для студентів ун-тів та пед. ін-тів / С. О. Черепанова, В. Г. Скотний, І. В. Бичко та ін. - Львів: Світ, 1994. - 455 с.
32. Українська культура у ХХ - на початку ХХІ століть. Методичні вказівки до вивчення курсу «Історія та культура України» / Укладачі: Г.Г. Кривчик, Ю.Е. Яворський. - Дніпропетровськ: ПДАБА, 2010. - 50 с.
33. Українське мистецтво у полікультурному просторі: Навч. посіб. / О. П. Рудницька, Л. А. Кондрацька, В. О. Смікал та ін./ За ред. О.П.Рудницької. К.: ЕксОб, 2000. - 207 с.
34. Шейко В.М. Історія та культура України: [навч.посіб.] / В.М. Шейко В.М., Л.Г. Тишевська; наук.ред. В.М.Шейко. - К.:Кондор, 2010. - 264 с.

Допоміжна

1. Антофійчук В.І. Культурологія: Корот. термін, словник / В.І.Антофійчук; Чернівець. нац., ун-т ім. Ю.Федьковича - Чернівці: Рута, 2002. - 151 с.
2. Безклубенко С.Д. Українська культура: погляд крізь віки: Історикотеоретичні нариси / С.Д. Безклубенко. - Ужгород: Карпати, 2006. - 512 с.
3. Берегова О. М. Культура та комунікація: дискурси культуротворення в Україні ХХІ ст. / Олена Берегова. - К.: Ін-т культурології АМУ, 2009. - 175 с.
4. Вони змінили світ: [правителі, політики і воєначальники; великі мудреці й знамениті вчені; генії літератури й мистецтва; великі українці] / уклад. І. Ю. Левашова. - Донецьк: Глорія Трейд, 2011. - 702 с.
5. Енциклопедичний словник символів культури України / за ред.: О. І. Потапенка, В. П. Коцура, В. В. Куйбіди. - 7-ме вид. допов. і випр. - Корсунь-Шевченківський : Корсун. видави, дім «Всесвіт», 2017. - 687 с.
6. Жаборюк А.А. Про літературу, малярство і українську національну ідею / А.А. Жаборюк. - Одеса. Астропринт, 2008. - 168 с.
7. Історія та культура України: Побут, письменство, мистецтво, театр, музика / За заг. ред. І.Крип'якевича. -К.: Либідь, 2000. - 651 с.
8. Кириченко М.А. Український народний декоративний розпис. Навч. пос. / М.А. Кириченко. - К. Знання-Прес, 2006. - 232 с.
9. Коломієць Р.Г. Традиції, канони і новації українського театру: Початок ХІХ - початок ХХ ст. Книга І / Р.Г. Коломієць. - К.: Інтертехнологія, 2008. - 136 с.
10. Коломієць Р.Г. Культурна функція держави в контексті національного державотворення / Ольга Копієвська. - К.: НАККіМ, 2010. - 272 с.
11. Копієвська О. Р. Паркова індустрія: підручник / О.Р. Копієвська. - К.: НАККіМ, 2015.-208 с.
12. Копієвська О. Р. Трансформаційні процеси в культурі сучасної України / О.Р. Копієвська. - К.: НАККіМ, 2014. - 296 с.
13. Нариси з історії образотворчого мистецтва України ХХ ст.. / Редкол.: В. Сидоренко та ін. У 2кн. - К.: Інтертехнологія, 2006. - Кн. 2. - 656 с.

14. Нариси з історії театрального мистецтва України ХХ століття / ШСМ АМУ; Гол. наук, ред., упоряд. М. О. Гринишина; Редкол.: В. Д. Сидоренко (голова), І.Д. Безгін, Г.Г. Веселовська та ін. - К.: Інтертехнологія, 2006. - 1054 с.
15. Національна культура: єдність у різноманітності: зб. наук. пр. / редкол.: Ю.П. Богуцький (голова) та ін. - К.: Ін-т культурології Нац. акад. мистецтв України, 2012.- 356 с.
16. Овсійчук В. Класицизм і романтизм в українському мистецтві / В. Овсійчук. - К.: Дніпро, 2001. - 444 с.
17. Пилипчук Р. Український професіональний театр в Галичині (60-ті роки ХІХ ст.) / упор. Є. О. Гулякіна. - К.: Вид-во «Криниця», 2015. - 511 с.
18. Протас М. Українська скульптура ХХ століття / Марина Протас. - К.: Інтертехнологія, 2006. - 278 с.
19. Роготченко Олексій. Соціалістичний реалізм і тоталітаризм / Олексій Роготченко. - К.: ФЕНІКС, 2007.-608 с.
20. Романенко Г. Еволюція художніх і літературних об'єднань України: історико-культурологічний вимір / Г. Романенко, В. Шейко. - К.: Ін-т культурології Акад. мистец. України, 2008. - 208 с.
21. Сидоренко В. Візуальне мистецтво від авангардних зрушень до новітніх спрямувань: Розвиток візуального мистецтва України ХХ-ХХІ століть. / Віктор Сидоренко. -К.: Інтертехнологія, 2008. - 188 с.
22. Сім чудес України / Нац. парламент, б-ка України; [авт.-упоряд. О. О. Галганова; наук. ред. В. О. Кононенко]. - К.: ДЗ «НПБ України», 2011. - 108 с.
23. Скляренко В. М. Все об Украине/ В. М. Скляренко [и др.]; авт. предисл. Ю. Макаров. - Харьков: Фолио, 2008. - 573 с.
24. Скляренко В. М. 1000 фактів про Україну / В. М. Скляренко. - Харків: Бібколектор, 2013.-315 с.
25. Сто великих українців / Н. В. Астапенко [та ін.]. - К.: Арій, 2011. - 494 с.
26. Театральна культура рубежу ХІХ-ХХ століть: Реалізм. Дискурс / Гринишина М. О. - К.: Фенікс, 2013. - 344 с.
27. Українське мистецтво: Навч. посібн.: У 3 ч. - Частина І / Крвавич Д.П., Овсійчук В.А., Черепанова С.О. - Львів: Світ, 2003. - 256 с.; 2004. - Частина 2. - 268 с.; 2005. - Частина 3. - с. 268 с.
28. Український театр ХХ століття: Антологія вистав / За заг. ред. М. О. Гринишиної. - К.: Фенікс, 2012. - 944 с.
29. Український театральний авангард / Веселовська Г.Г - К.: Фенікс, 2010. - 368 с.
30. Художня культура України: навч. посіб [за заг. ред. Л.М. Масол]. - К.: Вища школа, 2006. - 239 с.
31. Художники України: Енциклопедичний довідник / Авт.-упоряд.: М. Г. Лабінський. - К.: Криниця, 2006. - 640 с.
32. Шкода М.Н. Традиції і свята українського народу / М.Н. Шкода. - Донецьк: БАО, 2007.-384 с.

Інформаційні ресурси

«Ізборник» - Історія України ІХ-ХVІІІ ст. Першоджерела та інтерпретації : [Електронний ресурс]. - Режим доступу до джерела: www.litopys.org.ua.

Українська етнографія: [Електронний ресурс]. - Режим доступу до джерела: [http:// etno.uaweb.org/](http://etno.uaweb.org/)

Українська та зарубіжна культура: Навч.-метод, посібник для самостійного вивчення дисципліни / Р. М. Вечірко та ін. - К.: КНЕУ, 2003. - С. 49 - 69. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу до джерела: [http://6201.org.Ua/files/1/ukr ta zar kulultura.zip](http://6201.org.Ua/files/1/ukr%20ta%20zar%20kulultura.zip)

Вечірко Роман. Феномен української культури // Вітчизна. - 2006. - №11-12. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу до джерела: http://vitchyzna.ukrlife.org/11_12_06vech.htm

Висоцький О. Ю. Історія та культура України: Навчальний посібник. — Дніпропетровськ: НМетАУ, 2009. - 130 с. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу до джерела: <http://www.nbuv.gov.ua/books/2009/09vojiuk.pdf>

Денисов Я.Я., Макаруч О.Г. Українська та зарубіжна культура: Навчально-методичний

посібник. - Львів: Вид-во Національного університету «Львівська політехніка», 2004. - С. 20 - 24. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу до джерела: <http://nkckhust.dyndns.org/elibrary/library/books/40436/maket.pdf>

Журнал «Народна творчість та етнографія» - [Електронний ресурс]. - Режим доступу до джерела: <http://etno.kyiv.uar.net/vyd/nartv/2004/joum2004.html>

Історія України VIII - XVIII ст. Першоджерела та інтерпретації - [Електронний ресурс]. - Режим доступу до джерела: www.izbornyk.org.ua

Історія та культура України у п'яти томах, т 2 (Українська культура XIII — першої половини XVII століть). К.: Наукова думка, 2001 - [Електронний ресурс]. - Режим доступу до джерела: <http://izbornyk.org.ua/istkult2/ikult2.htm>

Карцев А.С. Формування української особистості: духовно-ментальні фактори в контексті сучасності - [Електронний ресурс]. - Режим доступу до джерела: http://www.iai.donetsk.ua/_u/iai/dtp/CONF/1

Сайт інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т.Рильського НАН України // <http://etnolog.org.ua/>

Українська культура: Лекції за редакцією Дмитра Антоновича / Упор. С. В. Ульяновська; Вст. ст. І. М. Дзюби; Перед, слово М. Антоновича; Додатки С. В. Ульяновської, В. І. Ульяновського. — К.: Либідь, 1993. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу до джерела:

Форма контролю та оцінювання результатів навчання:

Поточне тестування та самостійна робота							Заліковий бал	Сума
Змістовий модуль №1			Змістовий модуль № 2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	40	100
8	8	8	9	8	9	10		

T1, T2 ... T9 - теми змістових модулів.

Приклад за виконання курсового проекту (роботи)

Пояснювальна записка	Ілюстративна частина	Захист роботи	Сума
до 20	до 40	до 40	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 - 100	A	відмінно	
81-89	B	добре	

71-80	C		зараховано
61-70	D	задовільно	
50-60	E		
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни